Sagat 180203

Frihet til valg av egen identitet

Informasjon er nødvendig

- Det er en utfordring å legge til rette slik at den enkelte føler frihet til å velge sin egen identitet, samtidig som man føler seg velkommen og har en plass i samfunnet, både det samiske samfunnet og det norske storsamfunnet. Derfor er det behov både for informasjon og holdningsskapende tiltak, sier flertallet i Stortingets kommunalkomite.

ODDGEIR JOHANSEN

Stortingets kommunalkomite har kommet med en svært lang merknad til regjeringens stortingsmelding om samepolitikk. Trolig har stortingspolitikere aldri før ment så mye om samer og samepoli tikk. Et tema blant svært mange andre som komiteen har tatt for seg, er holdninger til og og informasjon om det samiske.

Revitalisering

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at de siste (fårenes samepolitiske utvikling har ført til en sterk revitalisering av samisk politikk, kultur og språk. - Dette har ført til at det har vokst opp aktive samiske miljøer som gjør seg gjeldende i lokalsamfunnet. I noen lokalsamfunn har det vært konflikter, blant annet har dette kommet fram i debattene om samisk læreplan og rett til forvaltning av land og vann i Finnmark, påpeker komiteflertallet.

Kulturell trygghet

- Det er viktig at det føres en kunnskaps- og kulturpolitikk som gjør hver enkelt trygg på sin egen og andre menneskers kulturelle identitet. Mange ungdommer føler et press på å måtte velge mellom en samisk og en norsk identitet. Det er en utfordring å legge til rette slik at den enkelte føler frihet tit å velge sin egen identitet, samtidig som man føler seg velkommen og har en plass i samfunnet, både det samiske samfunnet og det norske storsamfunnet. Økt tilrettelegging for tospråklighet i barnehagen og skolen, mer kunnskap om samisk samfunn og historie, bedre synliggjøring av samisk kultur og flere kulturelle og sosiale møteplasser, vil bidra til dette, mener komiteflertallet.

Info og holdninger

Ettervirkningene i form av nedvurderende holdninger kan sitte i lenge. Derfor er det nødvendig med positive tiltak for å bøte på langtidsvirkningene av slik politikk. Dette gjelder både i forhold til det samiske folkets selvfølelse, og i forhold til oppfatninger og holdninger i samfunnet for øvrig. Derfor er det behov både for informasjon og holdningsskapende tiltak, og en aktiv politikk for revitalisering av språk og kultur. Flertallet mener at staten i samarbeid med Sametinget har et klart informasjonsansvar om samiske for hold. - Det er viktig at det lages informasjonsstrategier og iverksettes tiltak som bidrar til økt, balansert innsikt i samiske spørsmål, sier flertallet.

Ønsker satsing

Utfra målsettingen om å skape gjensidig respekt og forståelse mellom samer og nordmenn og å motvirke negative holdning og intoleranse i forhold til samer, mener et annet flertall fra AP, Høyre, SV og KrF at det er viktig å iverksette en holdnings- og informasjonssatsing om samer og om samiske forhold. Spesielt ber dette flertallet regjeringen vurdere tiltak som vil øke faktainformasjon i samfunnet om samene, herunder om deres ulike nærings- og yrkestilknytning. Dette flertallet mener det bør lages undervisningsmateriale både i grunnskolen og videregående opplæring med tanke på dette. Dette flertallet mener videre det er viktig å kartlegge eksisterende kunnskaper og forskning om årsaker til negative holdninger til samer og det samiske, og hvordan det kan motvirkes.